

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas energoinfrastruktūras vadlīnijas un atceļ Lēmumu Nr. 1364/2006/EK”

COM(2011) 658 final – 2011/0300 (COD)

(2012/C 143/25)

Ziņotājs: **Egbert BIERMANN kgs**

Eiropas Parlaments 2011. gada 15. novembrī un Eiropas Savienības Padome 2011. gada 29. novembrī saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 172. un 304. pantu nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas energoinfrastruktūras vadlīnijas un atceļ Lēmumu Nr. 1364/2006/EK”

COM(2011) 658 final – 2011/0300 (COD).

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Transporta, enerģētikas, infrastruktūras un informācijas sabiedrības specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2012. gada 3. februārī.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 478. plenārajā sesijā, kas notika 2012. gada 22. un 23. februārī (22. februāra sēdē), ar 131 balsi par, 41 balsi pret un 2 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

Atzinums ir daļa no piecu atzinumu paketes, ko EESK izstrādā par **“Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu” (CEF)** un tā vadlīnijām, ar ko Komisija nāca klajā 2011. gada oktobrī. Paketē ir iekļauti šādi atzinumi: **TEN/468 “Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments (CEF)”** (ziņotājs: HENCK kgs), **TEN/469 “Vadlīnijas Eiropas telekomunikāciju tīkliem”** (ziņotājs: LONGO kgs), **TEN/470 “Eiropas energoinfrastruktūras vadlīnijas”** (ziņotājs: BIERMANN kgs), **TEN/471 “Vadlīnijas Eiropas transporta tīkla attīstībai”** (ziņotājs: BACK kgs) un **TEN/472 “Projektu obligāciju iniciatīva”** (ziņotājs: DUTTINE kgs).

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1 EESK atbalsta mērķi modernizēt un paplašināt Eiropas energoinfrastruktūru. Augsti attīstīta, droša un stabila Eiropas energoinfrastruktūra, kā arī enerģijas avotu, piegādes avotu un tranzīta maršrutu dažādošana ir pamats drošai un stabilai ES apgādei.

1.2 Finanšu krīze parādīja, ka stabilas rūpniecības struktūras, kā arī stabili mazie un vidējie uzņēmumi, ir pievienotās vērtības faktori, kas sekmē krīzes pārvarēšanu. Galvenais priekšnosacījums abām nozarēm ir stabila energoinfrastruktūra, kas nodrošina augstu apgādes drošību.

1.3 Turpmāk enerģija lielos attālumos būs jātransportē biežāk un lielākā apjomā, nekā tas pašlaik ir iespējams. Šim nolūkam ir jārada un jāīsteno priekšnosacījumi, kā norādīts Eiropas Komisijas priekšlikumā.

1.4 Ir jāizveido stabils īpaši augsta sprieguma līdzstrāvas pārvades tīkls ES līmenī. Līdz šim izmantotā lineārā pārvade nav droša pret kļūmēm.

1.5 Ir jāizveido Eiropas starpsavienojumi, lai novērstu pārslozdi. Pārliedzamas noslogotības novēršana ir ieguldījums apgādes stabilitātes nodrošināšanā.

1.6 Vienīgi izveidojot Eiropas energoinfrastruktūru, visas ES dalībvalstis var izmantot savas atrašanās vietas praktiskās priekšrocības valstu enerģijas avotu izmantošanā. Tas attiecas uz hidroenerģijas un vēja enerģijas izmantošanu, kā arī saules enerģijas iekārtu izmantošanu Eiropas dienvidos. Šādā veidā varētu arī optimizēt fosilā kurināmā, piemēram, naftas, gāzes un ogļu, izmantošanu.

1.7 Tikai nostiprinot energoinfrastruktūru, var panākt pāreju uz ilgtspējīgu un drošu enerģijas apgādi ar zemāku oglekļa emisijas līmeni.

1.8 EESK atbalsta Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta izveidi. Līdz šim ir veiktas tikai provizorisks aplēses par nepieciešamo ieguldījumu apjomu. Lai šo instrumentu varētu izveidot, ir vajadzīgi konkrēti aprēķini par ieguldījumu patieso apjomu un labāki nosacījumi un vairāk līdzekļu inovācijai Eiropas enerģijas infrastruktūras attīstīšanai. Tas nedrīkst notikt uz dalībvalstu un reģionu sadales tīklu attīstīšanas rēķina, kas ir tikpat nepieciešama. Visos līmeņos ir vajadzīga tāda tīkla piekļuves maksa, kas sekmē privātā sektora investīcijas. Tāpat ir nepieciešamas arī efektīvas publiskā sektora garantiju un atbalsta programmas, lai sekmētu privātās investīcijas.

1.9 Projektu izvēles kritērijiem ir ļoti svarīga nozīme. Tiem jābūt pārredzamiem gan sistēmas operatoriem, gan enerģiju ražojošai un patērējošai ekonomikai, gan arī iedzīvotājiem. Priekšlikumā formulētā iedzīvotāju un reģionu līdzdalības struktūra ir vērtējama atzinīgi. Tāpēc EESK atbalsta regulas priekšlikuma pielikumā noteiktos projektu izvēles kritērijus.

1.10 Eiropas elektroenerģijas tīkla attīstīšana ir vajadzīga, lai optimizētu elektrības slodzes līdzsvarošanu, kā arī lai pilnībā izmantotu efektivitātes potenciālu. Lai tīkla attīstīšana nekļūtu par Eiropas izaugsmes vājo vietu, ir nepieciešams būtiski paātrināt atļauju piešķiršanas procedūras. Arī šajā ziņā regulas projektā izteiktie priekšlikumi ir vērtējami atzinīgi. Dalībvalstis ir aicinātas veikt šim nolūkam nepieciešamos valstu pasākumus, lai grozītu savus tiesību aktus.

1.11 EESK uzskata, ka pamatā ir jāuzlabo atbalsts un dialogs starp visām iesaistītajām pusēm, lai risinātu ar tīkla attīstīšanu saistītās problēmas.

1.12 Pētniecības jomā joprojām ir jāpieliek pūles, lai ar viedo tīklu, uzkrāšanas kapacitātes un pārdomātas dažādu energoavotu politikas palīdzību līdzsvarotu elektroenerģijas svārstības, izmantojot no atjaunojamiem enerģijas avotiem ražotu elektroenerģiju. Lai to īstenotu, ES mērogā jānodrošina stabils juridiskais pamats.

1.13 Ņemot vērā mainīgos apstākļus un nepastāvīgu atjaunojamo enerģijas avotu ievadi tīklā arvien lielākā apjomā, ir jāpievērš īpaša uzmanība Eiropas elektrotīkla stabilitātei. Spriegumam un frekvencei jābūt stabiliem.

1.14 Lai izveidotu Eiropas energoinfrastruktūru, ir nepieciešama plaša atzišana sabiedrībā. Projektā ierosinātās iespējas ir svarīgs solis ceļā uz to. Šīs iespējas, ja nepieciešams, atsevišķās ES dalībvalstīs ir jāattīsta.

1.15 Darba ņēmējiem tiek izvirzītas īpaši augstas prasības gan starpvalstu energotīklu būvniecībā, gan to ekspluatācijā. Atbilstoša kvalifikācija minēto darbu veikšanai un profesionālā pilnveide ir īstenošanas priekšnoteikumi. Īpaši ir vajadzīga speciāla profesionālā pilnveide augsti kvalificētiem darba ņēmējiem, piemēram, vadītājiem un inženieriem, un tajā būtu jāapņemas tādi jautājumi kā inovācija, pētniecība un ar enerģijas transportu starp dažādām valstīm saistītā riska novēršana, kā arī valstu tiesību aktu pastāvīgā attīstība. Valsts pasūtījumu piešķiršanā ir jāievēro sociālie standarti.

1.16 EESK atzinīgi vērtē to, ka uzmanība tiek pievērsta plašam gāzes tīklam. Piesaistot dažādus gāzes ieguves reģionus, uzlabojas apgādes drošība.

1.17 ES ierosinātie pētniecības projekti par oglekļa dioksīda uztveršanu un uzglabāšanu tiek īstenoti ļoti lēni. Tīkls, kas savieno pētniecības centrus un iespējamās uzglabāšanas vietas vai kas tiek izmantots uzglabāšanai, būtu jāplāno jau šodien, tomēr šobrīd ir drīzāk apšaubāms, vai tas tiks īstenots līdz 2020. gadam. Tāpēc EESK aicina uzsākt papildu iniciatīvas, lai vairāk izpētītu un pārbaudītu šīs tehnoloģijas piemērotību (skatīt arī atzinumu EESK 1203/2008 "Oglekļa dioksīda ģeoloģiskā uzglabāšana", ziņotājs — Wolf kgs) ⁽¹⁾.

2. Ievads

2.1 Eiropas nākotnes veidošana enerģētikas jomā Eiropas politikai un sabiedrībai ir liels izaicinājums. Lai īstenotu šo mērķi, ir nepieciešama konsekventa, mērķtiecīga un reālajai situācijai atbilstoša rīcība, kuras pamatā ir pētījumi. Šai rīcībai ir jābūt saskaņā ar vienotu Eiropas koncepciju, kas izstrādāta pārrobežu mērogā.

2.2 Galvenais orientieris kopīgai rīcībai Eiropas līmenī ir trīs ES enerģētikas politikas mērķi — apgādes drošība, konkurētspēja un ilgtspēja. Šo mērķu īstenošana ir saistīta arī ar sociālo atbildību, lai nodrošinātu, ka visiem ES iedzīvotājiem ir pieejama enerģija par pieņemamu cenu.

2.3 Komisija 2010. gada 17. novembrī pieņēma paziņojumu "Enerģētikas infrastruktūras prioritātes 2020. gadam un pēc tam". Tajā pausts aicinājums veidot jaunu ES energoinfrastruktūras politiku. Turpmāk tīklu attīstība ir jākoordinē Eiropas līmenī. Tas nozīmē arī, ka ir jāpārstrādā un jāpārskata līdz šim spēkā esošās Eiropas energotīklu stratēģijas un koncepcijas.

2.4 Visbeidzot, 2011. gada 19. oktobrī Komisija pieņēma "Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas energoinfrastruktūras vadlīnijas un atceļ Lēmumu Nr. 1364/2006/EK". Tā mērķis ir izveidot energoinfrastruktūras vienoto tirgu. Tam jāstājas spēkā 2013. gada 1. janvārī. Līdz ar to Eiropas energoinfrastruktūra ir daļa no Eiropas enerģētikas stratēģijas 2020. gadam. Tās elementi ir visu dalībvalstu integrācija Eiropas tīklā, ilgtspējīgas enerģijas ražošanas veicināšana, energoefektivitātes uzlabošana, siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana un atjaunojamās enerģijas attīstība.

2.5 Energoinfrastruktūrai turpmāk būs daudz lielāka nozīme. Vācijas federālās valdības Ētikas komisija "Droša energoapgāde" to sauc par "augsto tehnoloģiju ekonomikas stūrakmeni" ⁽²⁾.

⁽¹⁾ OV C 27, 03.02.2009., 75. lpp.

⁽²⁾ "Pavērsiens Vācijas enerģētikā — kopīgs ieguldījums nākotnē", iesniegusi Ētikas komisija "Droša energoapgāde", Berlīnē, 2011. gada 30. maijā, 38. lpp.

2.5.1 Elektroenerģijas pārvadīšana nozīmē ļoti augsta sprieguma līdzstrāvas pārvades tīkla (elektromaģistrāles) attīstīšanu Eiropas līmenī, ieskaitot savienojumu vietas, elektroenerģijas uzkrāšanas attīstīšanu, viedu un sadalītu elektrības sadales sistēmu ("viedtīklu") attīstīšanu un viedā enerģijas patēriņa vadību.

2.5.2 Dabaszāzei arī turpmāk būs liela nozīme Eiropas energoavotu struktūrā, lai līdzsvarotu svārstības elektroenerģijas ražošanā un nodrošinātu pamatapgādi. Jāpaātrina augstspiediena piegādes līniju būve un atbilstīgu uzglabāšanas iespēju attīstīšana. Tā kā šobrīd uzglabāšanas izmaksas ir samērā augstas, ir jāizvērtē, vai iespējams dabaszāzes uzglabāšanu vismaz daļēji aizstāt ar citiem enerģijas ieguves veidiem.

2.5.3 Vidējā termiņā naftai aizvien būs izšķiroša nozīme, īpaši autotransporta jomā. Tādēļ arī šajā jomā, ņemot vērā apgādes drošību, ir jāattīsta un jāoptimizē enerģijas transportēšana.

2.5.4 Tam pieskaitāma arī oglekļa dioksīda transportēšanas infrastruktūras attīstīšana. Pašlaik notiek diskusijas par šīs tehnoloģijas priekšrocībām un trūkumiem. Šajā jomā vēl ir vajadzīgi pētījumi, attīstība un atziņas veicināšana, tādēļ ir paredzama novēlota īstenošana.

2.6 Dalībvalstu vietējie enerģijas avoti ir jāiekļauj Eiropas energoinfrastruktūrā. Tādā veidā, piemēram, augsti attīstītas spēkstacijas, kurās izmanto naftu un akmeņogles, var sniegt savu ieguldījumu pamatapgādē un elektroenerģijas ražošanas svārstību līdzsvarošanā.

3. Komisijas priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai

3.1 Ierosinātās "Eiropas Parlamenta un Padomes regulas, ar ko izveido Eiropas energoinfrastruktūras vadlīnijas" galvenais saturiskais elements ir dalībvalstu pienākums piedalīties Eiropas infrastruktūras pasākumos, vienlaicīgi attīstot efektīvu enerģijas transportēšanu. Tā kā energoresursu pieprasījums pastāvīgi pieaug, ir nepieciešams izveidot Eiropas enerģotīklu. Tas attiecas uz visām enerģētikas nozarēm.

3.2 Priekšlikumā ir formulēti 12 galvenie energoinfrastruktūras projekti un jomas. Visas dalībvalstis, ņemot vērā to īpatnības, ir integrētas atsevišķos projektos, kuri ir šādi:

— 4 elektroenerģijas koridori; pie tiem pieder, piemēram, jūras elektrotīkla attīstīšana ziemeļu jūrās un ziemeļu—dienvidu tīkla attīstīšana;

— 4 gāzes koridori; pie tiem pieder, piemēram, Eiropas gāzes tīklu attīstība, lai nodrošinātu apgādes drošību;

— 1 naftas koridors; arī šeit būtiskākais ir apgādes drošība;

— 3 galvenās tematiskās jomas, tostarp viedo tīklu izveide, elektromaģistrāļu būve un oglekļa dioksīda pārrobežu tīkli.

3.3 Četrām minētajām jomām (tostarp elektromaģistrālēm, elektroenerģijas uzkrāšanas iekārtām, gāzes vadiem, naftas transportēšanai un oglekļa dioksīda cauruļvadiem) Komisijas priekšlikumā ir noteiktas 15 infrastruktūras kategorijas. Šis ir priekšnoteikums tam, lai visas iesaistītās puses balstītos uz vienādiem un visu atzītiem jēdzieniem.

3.4 Tas pats attiecas uz Komisijas priekšlikumā izvirzītajiem obligātajiem nosacījumiem par to grupu sadarbību, kuras atbild par reģionālo īstenošanu. Šie nosacījumi ir attiecas uz visām reģionālajām grupām, un to mērķis ir optimizēt sadarbību. Šajās grupās jāiesaista visu ieinteresēto aprindu pārstāvji. Šie noteikumi un rādītāji ir nepieciešami, jo projektiem ir paredzama būtiska ietekme uz dalībvalstu teritoriju, kā arī aiz to robežām.

3.5 Tā kā ne tikai elektroenerģijas tarifi, bet arī tīkla cenas dalībvalstīs atšķiras, ir izstrādāta izmaksu un ieguvumu analīzes metode, ar kuras palīdzību var paredzēt un salīdzināt situāciju atsevišķās enerģētikas nozarēs, piemēram, attiecībā uz pieprasījumu, cenām un ražošanas jaudu.

3.6 Visbeidzot, ir izstrādātas pamatnostādnes pārredzamībai un sabiedrības līdzdalībai. Šeit ir ņemts vērā, ka, pastāvot atšķirīgiem nosacījumiem dalībvalstīs, ir vajadzīga vienota procedūra. Ir ieteikts izstrādāt procedūru rokasgrāmatu. Mērķis ir plaša iedzīvotāju līdzdalība. Ierosinātajiem noteikumiem ir jābūt saistošiem visā Eiropā. Tie nodrošina procedūru uzlabošanu (sk. priekšlikuma II pielikumu).

3.7 Tajā pašā laikā tas paver iespējas izmēģinājuma projektu īstenošanai attiecībā uz iedzīvotāju līdzdalību ar mērķi attīstīt Eiropas līdzdalības kultūru.

3.8 Reģionālo pašvaldību, nozares un iedzīvotāju līdzdalība šeit iegūst pilnīgi jaunu kvalitāti. Tiek iesaistīta ne tikai kādas valsts sabiedrība, bet visu attiecīgo dalībvalstu sabiedrība. Tādējādi tiek izveidota starptautiska līdzdalība, kas var sekmēt un kam ir jāsekmē Eiropas līdzdalības kultūra. Reģionu komiteja

(RK) šo aspektu ir pilnībā atzinusi savā atzinumā “Energētikas infrastruktūras prioritātes 2020. gadam un pēc tam”⁽³⁾ (sk. 3. un 4. punktu).

3.9 Ierosinātās regulas īstenošanas tiesiskais pamats ir galvenokārt LESD 171. panta 1. punkts, kas ir viennozīmīgi formulēts, kā arī — procedūru līmenī — koplēmuma procedūra saskaņā ar 172. pantu. Ir svarīgi saglabāt dalībvalstu kompetenci jautājumā par energoavotu struktūru. Tāpēc ES kompetence Eiropas tīklu jomā ir lietderīga, un tā ir jāattīsta arī turpmāk.

3.10 Aplēses liecina, ka finansiālās izmaksas Eiropas energoinfrastruktūras attīstīšanai līdz 2020. gadam ir apmēram 210 miljardi *euro*⁽⁴⁾. Privāto investoru ieguldījumam vajadzētu būt apmēram 50%. Lai šo proporciju sasniegtu, Komisija pašreiz apspriež un pilnveido finansēšanas instrumentus. To novērtējumu veic TEN izpētes grupa “Stratēģijas “Eiropa 2020” projektu obligāciju iniciatīva infrastruktūras projektiem”⁽⁵⁾.

3.11 Ierosinātajai regulai jāstājas spēkā 2013. gada 1. janvārī. Tās finansējuma principi ir daļa no plānotās kopējās ES finanšu shēmas 2014.–2020. gadam.

4. EESK piezīmes

4.1 Eiropas sabiedrības turpmākās attīstības priekšnosacījums ir enerģijas piegāde ar modernas energoinfrastruktūras palīdzību. Tāpēc EESK atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu. Tas ir būtisks solis ceļā uz enerģētikas politikas 2020. gada mērķu sasniegšanu.

4.2 Ierosinātais risinājums ir vidusceļš starp tirgus pārredzamību, vajadzīgo regulējumu un tirgus brīvību. Tā ir pozitīvā puse. Dalībvalstu enerģijas tirgus regulējums pašreiz ir ļoti atšķirīgs. Iespējams, ka varētu rasties interešu konflikti. Tāpēc notiek centieni valstu enerģijas tirgus savstarpēji pielīdzināt, vienlaikus ievērojot valstu vajadzības.

4.3 Iespēja kopīgai mērķtiecīgai rīcībai jo īpaši paveras ierosinātajos noteikumos par kopējiem rādītājiem un nosacījumiem, kas ir saistoši visiem. Tādā veidā jau sākotnēji tiek samazināta iespēja, ka varētu rasties konceptuālas domstarpības.

⁽³⁾ OV C 259, 02.09.2011., 48.–53. lpp.

⁽⁴⁾ Priekšlikumā norādīts, ka augstsprieguma elektroenerģijas pārvades sistēmām, uzglabāšanai un viedtīklu izmantošanai būs nepieciešami aptuveni 140 miljardi *euro*, gāzes pārvades augstspiediena cauruļvadiem — 70 miljardi, un CO₂ transportēšanas infrastruktūrai — 2,5 miljardi.

⁽⁵⁾ Skatīt EESK atzinumu par tematu “Stratēģijas “Eiropa 2020” projektu obligāciju iniciatīva infrastruktūras projektiem” (Skatīt šā Oficiālā Vēstneša 3. lpp).

4.4 Izvirzītajam mērķim — vērienīga enerģētikas tīkla un sadalīto viedo tīklu izveidei — ir vairākas priekšrocības:

— vairāk un labāku darba vietu radīšana, it īpaši Eiropas attālākajos reģionos,

— izveidojot drošu energoapgādi, tiek stiprināta Eiropas kā ražošanas un pakalpojumu nozares bāzes globālā konkurētspēja. Tas jo īpaši attiecināms uz MVU,

— Eiropas energoinfrastruktūras modernizēšana un attīstīšana ir ieguldījums augstākā energoefektivitātē,

— izveidojot starptautisku infrastruktūru un vienlaikus attīstot reģionālos tīklus, rodas iespēja novērst trūkumus enerģijas apgādē,

— mērķis panākt spraigāku konkurenci enerģijas tirgū paver iespēju stabilizēt vai pat samazināt cenas. Tomēr to kavē samērā augstais regulējuma līmenis, kas cenas var ietekmēt negatīvi. Būtu jāuzsāk politiskās diskusijas par turpmāko rīcību.

4.5 Jo vairāk tiks iesaistītas reģionālās un vietējās pašvaldības, jo vairāk tiks atzīta to ieteiktā inovācija infrastruktūrā. Šo aspektu Reģionu komiteja savā atzinumā ir īpaši uzsvērusi.

4.6 Tīkla regulējums ir jāpārskata. Šajā gadījumā ir jāatrod iespēja operatoru vēlmi gūt peļņu aizstāt ar plašākām koncepcijām. Viena no galvenajām problēmām ir tehniskas īstenošanas iespēja, tam seko ekonomiska, ilgtspējīga un sociāla īstenošana.

4.7 Mūsdienīgas energoinfrastruktūras būtiska sastāvdaļa ir enerģijas uzkrājumu veidošana. Līdz šim tas pārsvarā tika attiecināts uz dabasgāzi un naftu. Priekšlikumā tagad tas ir attiecināts arī uz elektroenerģijas uzkrājumiem. Kopumā svarīgākais ir noskaidrot, vai runa ir par vispārējas nozīmes projektiem vai valstu plāniem. Šajā jautājumā līdz šim vēl nav ES regulējuma, un tas raisa nopietnas juridiska rakstura bažas. Tāpēc Komisijai būtu jāizstrādā priekšlikums, kā enerģijas uzkrājumu veidošanā nodrošināt tiesisko noteiktību. Priekšlikumā ir jāņem vērā ne tikai visas līdzšinējās iespējas, kas paredzētas enerģijas uzglabāšanas veicināšanai, bet arī visi iespējamie tehniskie risinājumi, piemēram, akumulatori, tvaika tehnika, ūdeņradis un metāns. Turklāt vienlaikus ar īstenošanu būtu vēlams sekmēt attiecīgus pētniecības projektus.

4.8 Dalībvalstīs, kurās ir Ekonomikas un sociālo lietu padomes, tās ir jāuzklausa, un tām ir jāpiedalās plānošanā un īstenošanā kā padomdevjām.

4.9 Valstu noteikumiem par darba ņēmēju līdzdalību lēmumu pieņemšanā jāklūst par daļu no reģionālajiem energoinfrastruktūras projektiem. Tas ir būtisks priekšnosacījums pašreizējo un nākamo darba vietu sociālajai organizēšanai Eiropas infrastruktūras projektos.

4.10 Infrastruktūras projektu darbiniekiem ir jābūt atbilstoši kvalificētiem sarežģīto uzdevumu veikšanai, un, lai nodrošinātu raitu īstenošanu, ir jāturpina viņus apmācīt.

4.11 ES iedzīvotāji ir detalizēti jāinformē par paredzamajiem infrastruktūras projektiem. To īstenošana nav iespējama bez plašas sabiedrības atbalsta.

4.12 Infrastruktūras izmaksas ir daļa no cenas, ko par enerģiju maksā gala patērētājs. Parasti šīs izmaksas iekļauj patēriņa cenās. Tāpēc ir risks, ka daži iedzīvotāji par elektroenerģijas lietošanu nevarēs samaksāt. Tas priekšlikumā ir minēts vienīgi kā blakusefekts. Ir jāizstrādā papildu koncepcijas, lai novērstu enerģētisko nabadzību Eiropā. Šajā gadījumā izšķiroši ir tas, ciktāl enerģijas tirgū ir iespējams veicināt konkurenci, kas novērš cenu kāpumu.

4.13 Infrastruktūras izmaksas tiek optimizētas arī tādējādi, ka pareizo enerģiju ražo pareizajā vietā. Tādēļ vēja enerģija ir jāražo

reģionos, kur ir vējains klimats, bet saules enerģija — apvidos, kur valda saulains laiks. Tas veicina ne tikai enerģijas ražošanas, bet arī energopārvades optimizēšanu.

4.14 Rūpniecība un MVU joprojām ir būtiski pievienotās vērtības faktori Eiropā. Arī šajās jomās svarīgs priekšnosacījums ir stabila energoapgāde par cenu, kas spēj konkurēt pasaules tirgū.

4.15 Joprojām neatrisināts jautājums ir CO₂ transportēšanas infrastruktūras plānotā attīstība. Pašlaik rit diskusijas par tās priekšrocībām un trūkumiem. Tomēr, ņemot vērā to, ka vidējā termiņā fosilais kurināmais, piemēram, nafta, gāze un akmeņogles, joprojām būs enerģētikas avotu struktūras sastāvdaļa, jāveic papildu pasākumi šādas tehnikas veicināšanai un atbilstīgas infrastruktūras attīstīšanai, lai sasniegtu ES ilgtermiņa mērķus klimata jomā. Taču patlaban ir ļoti maz izmēģinājuma projektu. Jāšaubās, vai tas tiks panākts līdz 2020. gadam, vai arī prasīs ilgāku laiku.

4.16 Pamatojoties uz iepriekš minēto, EESK atbalsta energoinfrastruktūras vadlīniju priekšlikumu un tā drīzu īstenošanu, ja tiks ņemtas vērā Komitejas piezīmes.

Briselē, 2012. gada 22. februārī

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs*
Staffan NILSSON